

Persnota

1 december 2015

Bevoorradingszekerheid en energietransitie

Akkoord over de verlenging van Doel 1 en Doel 2

Inleiding

België beschikt over een geïnstalleerde elektrische productiecapaciteit van **21 000 MW** waarvan **25%** (zon en wind) intermittent is en enkel kan produceren wanneer er zon of wind is.

Door de onverwachte en tijdelijke onbeschikbaarheid van verschillende nucleaire eenheden voor de winter van 2014-2015, werd een zeer pijnlijke werkelijkheid duidelijk (dit werd trouwens enkele jaren voordien al aangekondigd door het Federaal Planbureau en de FOD Economie): het Belgische productiepark is niet meer in staat om de onbeschikbaarheden op te vangen. België is daarnaast ook steeds afhankelijker van de import van elektriciteit. Deze situatie brengt het risico met zich mee dat ons land, op sommige momenten van de dag en in bepaalde klimatologische omstandigheden, zal moeten afschakelen om een black out te vermijden.

België staat voor een dubbele uitdaging: de bevoorradingszekerheid garanderen en haar visie bepalen om de energietransitie te versnellen.

Het productiepark van Electrabel: lokaal, gediversifieerd en hernieuwbaar

Het productiepark van Electrabel, Groep ENGIE, is sterk geëvolueerd sinds de vrijmaking van de energiemarkt. Electrabel exploiteert momenteel **8782 MW**, wat **42 %** van de totaal geïnstalleerde capaciteit in België vertegenwoordigt. De onderneming wordt gekenmerkt door een zeer gediversifieerd productiepark verspreid over 83 sites. Het bestaat uit gasgestookte centrales, nucleaire centrales en hernieuwbare productiemiddelen (zon, wind, biomassa en waterkracht). Deze diversificatie laat toe om elektriciteit te produceren dicht bij de eindklant en om de meest geschikte productiemiddelen in te zetten in functie van de omstandigheden (evolutie van de vraag, weersomstandigheden, beschikbare interconnectiecapaciteit, ...).

Electrabel is de **grootste groenestroomproducent** van het land en exploiteert een hernieuwbaar park van **537 MW** :

- biomassa: 285 MW
- waterkracht: 22 MW
- zon: 4 MW
- wind onshore: 226 MW

De onderneming wenst haar positie van grootste groenestroomproducent te versterken. Tegen 2020 zal de onshore windcapaciteit verdubbeld worden (van 200 naar 400 MW). Electrabel neemt ook deel aan het offshore windmolenproject Mermaid in de Noordzee waarvan de capaciteit wordt geschat op 260 MW.

Doel 1 en 2: historiek

De wet van **31 januari 2003** voorzag een progressieve uitstap uit kernenergie voor de industriële productie van elektriciteit. De Belgische centrales (5919 MW) moesten worden gedeactiveerd veertig jaar na hun indienstname.

De wet van **18 december 2013** heeft, in de vorige legislatuur, de uitstapkalender van 2003 gewijzigd en heeft de toelating gegeven voor de levensduurverlenging van Tihange 1 met 10 jaar. Doel 1 en 2 moesten daarentegen sluiten, respectievelijk op 15 februari en 1 december 2015. De modaliteiten van de verlenging van Tihange 1 werden vastgelegd in een tripartiete conventie die werd afgesloten tussen de eigenaars en de Belgische staat op 12 maart 2014. Electrabel investeert 600 miljoen EUR in de levensduurverlenging van Tihange 1. Ter herinnering, deze conventie voorziet een verdeling van de marge en een industrieel risico dat enkel ten laste is van de eigenaren Electrabel en EDF Belgium.

De regering Michel I heeft, om de bevoorradingszekerheid van het land te garanderen, via het regeerakkoord beslist dat Doel 1 en Doel 2 verlengd zullen worden mits goedkeuring van het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle. (**Regeerakkoord van 9 oktober 2014** en **beslissing van de Ministerraad van 18 december 2014**).

Doel 1 werd gedesactiveerd op 15 février 2015 (wet van 2003).

De **wet van 28 juni 2015** heeft het principe verankerd van de levensduurverlenging met 10 jaar, mits akkoord tussen Electrabel en de Belgische staat ten laatste op 30 november 2015.

Dit akkoord werd ondertekend op 30 november 2015. Het legt het juridisch en economisch kader vast waarbinnen de investering van 700 miljoen EUR voor de verlenging van Doel 1 en Doel 2 gerealiseerd zal worden.

Doel 1 en 2: performante en veilige installaties

Doel 1 werd in dienst genomen op 15 februari 1975 en Doel 2 op 1 december 1975. Deze tweelingcentrales hebben beiden een productiecapaciteit van 433 MW.

Sinds hun indienstname worden de twee centrales zeer nauwkeurig onderhouden en zeer regelmatig geïnspecteerd. Bovenop de periodieke onderhoudsbeurten die om de 12 maanden plaatsvinden, ondergaan de centrales tienjaarlijkse herzieningen waarbij de centrales vergeleken worden met de meest recente internationale nucleaire veiligheidsstandaarden. Ook wordt hun ontwerp verbeterd.

Door de uitzonderlijke prestaties van Doel 1 en 2 inzake nucleaire veiligheid en beschikbaarheid horen ze bij de internationale top. Inderdaad, de algemene beschikbaarheid van zowel Doel 1 als Doel 2 is meer dan **91%**. Volgens de evaluatie van het World Association of Nuclear Operators (WANO), maken Doel 1 en 2 deel uit van de **25% beste kerncentrales van de wereld**.

700 miljoen investeringen

Het actieplan opgemaakt door Electrabel en goedgekeurd door het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC) omvat een investering van 700 miljoen EUR. De belangrijkste investeringen zijn een aanpassing van het ontwerp van de centrale ("design upgrade"), de vervanging van turbines en van de belangrijkste transformatoren.

Een ander belangrijk aspect van de investeringen betreft de verbetering van de brandpreventie, -detectie en -bestrijdingssystemen. Ook de modernisering van elektrische componenten en belangrijke controlesystemen is voorzien. Al deze investeringen zullen, samen met de investeringen in opleiding en kwalificatie van onze medewerkers, bijdragen tot een blijvende positionering van de kerncentrales bij de wereldtop voor wat betreft nucleaire veiligheid. Dit is een absolute prioriteit voor Electrabel.

Een belangrijke impact op de lokale werkgelegenheid

De levensduurverlenging van Doel 1 en 2 houdt ook in dat 470 fulltime medewerkers van Electrabel en diverse onderaannemers hun job kunnen behouden. Bovenop deze functies die nodig zijn voor de normale uitbating van de centrales, worden specifiek door de geplande investeringen voor de levensduurverlenging verspreid over 4 jaar tijd, 340 nieuwe functies gecreëerd waarvan 140 bij Electrabel en Tractebel, een 100-tal bij externe firma's en 100-tal onrechtstreeks in België.

Dankzij het stabiel economisch kader dat nu ontstaan is door het gesloten akkoord met de Belgische overheid, kunnen Electrabel en de ENGIE Groep hun positie als een belangrijke werkgever versterken.

De levensduurverlenging is belangrijk voor de bevoorradingszekerheid in België

Ook al klopt het dat de heropstart van de kerncentrales Doel 3 en Tihange 2 belangrijk zijn voor wat betreft de bevoorradingszekerheid in België op korte termijn (winter 2015-2016) is er in dit kader een meer globale, lange termijn visie nodig. De levensduurverlenging van de centrales Doel 1 en Doel 2 levert zowel op korte als op middellange termijn een belangrijke bijdrage aan de zekerheid van elektriciteitsbevoorrading in België.

In de huidige marktcontext en rekening houdend met de geplande kernuitstap vanaf 2022, ziet het ernaar uit dat België steeds meer en meer elektriciteit zal moeten importeren uit buurlanden. En in deze landen nemen de productieoverschotten ook af. Want, ook al worden de verbindende elektriciteitstransportlijnen versterkt, betekent dit niet dat de bevoorradingszekerheid hierdoor beter gegarandeerd kan worden. We blijven dan immers afhankelijk van invoer van elektriciteit. Momenteel vertegenwoordigt de import iets minder dan 15% van het totale verbruik (80 TWh).

In geval van grote langdurige koude op de koperplaat (Frankrijk, Duitsland, Benelux), zal geen enkel land meer beschikken over een productieoverschot voor export. In heel deze regio is het ook zo dat de uitbating van de klassieke centrales niet rendabel meer is en deze entiteiten

massaal gesloten worden. Import vanuit Nederland kan wel een mogelijkheid zijn, maar hierop staat een limiet van 2700 MW (cfr. Elia). De situatie daar verandert echter ook. De netbeheerder Tennet voorspelt dat het productieoverschot tegen 2019 zo goed als verdwenen zal zijn.

De levensduurverlenging van de centrales Doel 1 en Doel 2 levert zowel op korte als op middellange termijn een belangrijke bijdrage aan de zekerheid van elektriciteitsbevoorrading in België.

De energietransitie in België

Naast het bieden van een antwoord op het vraagstuk rond energiebevoorradingzekerheid, laat de levensduurverlenging van Doel 1 en 2 België toe om een lange termijn visie op duurzame energie te ontwikkelen en deze te implementeren. Sinds de wet op de kernuitstap van 2003 ontbrak het hieraan.

Om tot dit punt te komen, is het sluiten van een energiepact essentieel en dringend. Met de energiemix die de overheid nu wenst te bekomen in het achterhoofd, moet rekening gehouden worden met constructietijden van nieuwe productie-eenheden die zowieso kunnen oplopen tot meerdere jaren. Electrabel en de ENGIE Groep roepen daarom op tot de herziening van het huidige markmodel en tot de implementatie van een aangepast mechanisme zodat enerzijds de bestaande gascentrales kunnen blijven draaien en anderzijds nieuwe investeringen in elektriciteitsproductie aantrekkelijker worden. Dit zal cruciaal zijn om in België de bevoorradingzekerheid te kunnen garanderen!

De debatten die momenteel in Parijs gevoerd worden, zijn cruciaal en de ENGIE Groep heeft duidelijk haar wil getoond om een gedecentraliseerde, gedigitaliseerde en CO₂-vrije strategie¹ te ontwikkelen, zowel in België als in de rest van de wereld. ENGIE en Electrabel hebben een duidelijke ambitie: de leider zijn in de energietransitie in België. De Groep heeft zich daarom gereorganiseerd om zo de samenwerking tussen haar productie-entiteiten, verkoopsactiviteiten en energiediensten te versterken. Door dit te doen wenst ENGIE in België verder massaal te investeren in een evenwichtige, duurzame en betaalbare energiemix en om voor haar klanten de zekerheid van bevoorrading te kunnen garanderen.

---

¹ Nucleaire energie is een CO₂-arme manier van elektriciteitsproductie: de hoeveelheid CO₂ die bij deze vorm van elektriciteitsproductie wordt geproduceerd, is te vergelijken met hernieuwbare energiebronnen. Een kerncentrale produceert tijdens haar hele levensduur 30 keer minder CO₂ dan een gascentrale, 60 keer minder dan een steenkoolcentrale, een beetje meer dan een windmolen en 1,5 keer minder dan zonne-energie. Volgens het Internationaal Energie Agentschap (IEA), is kernenergie, samen met waterkracht, momenteel de belangrijkste bron van CO₂-arme elektriciteitsproductie.

Bijlage 1 Het gediversifieerd productiepark van Electrabel

Het productiepark van Electrabel, Groep ENGIE, is sterk geëvolueerd sinds de vrijmaking van de energiemarkt. Electrabel exploiteert momenteel **8782 MW**, wat **42 %** van de totaal geïnstalleerde capaciteit in België vertegenwoordigt.

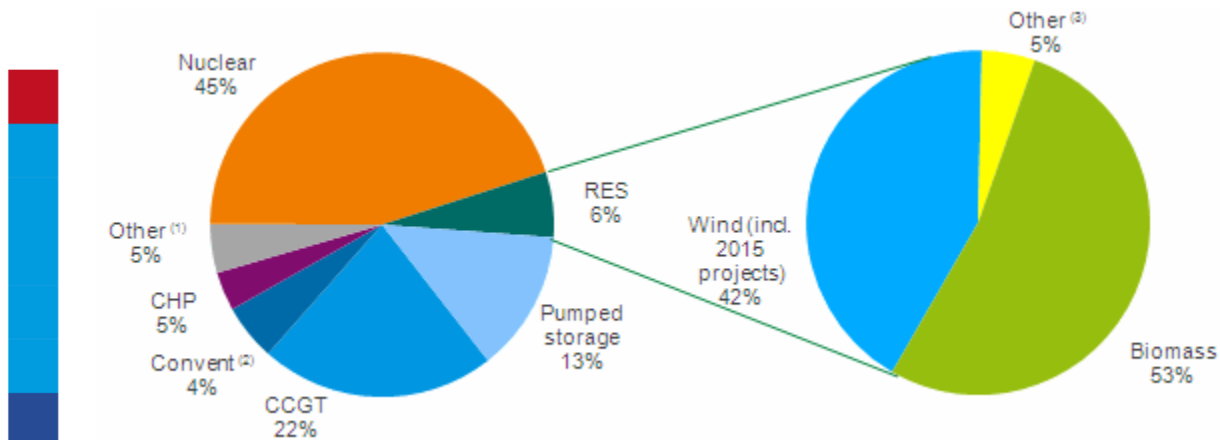
Electrabel is de **grootste groenestroomproducent** van het land en exploiteert een hernieuwbaar park van **537 MW** :

- biomassa : 285 MW
- waterkracht : 22 MW
- zon : 4 MW
- wind onshore : 226 MW

De onderneming wenst haar positie van eerste groenestroomproducent te versterken. Tegen 2020 zal de onshore windcapaciteit verdubbeld worden (van 200 naar 400 MW). Electrabel neemt ook deel aan het offshore windmolenproject Mermaid in de Noordzee waarvan de capaciteit wordt geschat op 260 MW.

Totaal : 8782 MW

Hernieuwbaar : 537 MW

- (1) Turbojet, gas turbines, waste
 (2) Knippegroen
 (3) Small hydro, solar

Biomassa

Electrabel baat twee biomassacentrales uit (houtpellets). De eerste is centrale Les Awirs (80 MW), waarvan de sluiting aangekondigd werd wegens niet rendabel, maar die toch uitgebaat zal kunnen worden tot 2020. De CWaPE heeft immers onlangs beslist om een economische coëfficiënt toe te kennen aan deze centrale die toelaat om een aanvaardbare rentabiliteit te bereiken. Er zal 20 miljoen euro geïnvesteerd worden in de centrale om de exploitatie tot 2020 te verzekeren.

De tweede biomassacentrale is Max Green, gesitueerd in Rodenhuize. Deze centrale lijdt ook onder de verslechterende marktvoorwaarden. Deze eenheid is structureel verlieslatend terwijl ze noodzakelijk is om de milieudoelstellingen van het Vlaams Gewest te halen. Tot nu toe heeft de Vlaamse regering geen enkele beslissing genomen om de steunmaatregelen aan te passen.

Gascentrales

Het Belgisch productiepark bestaat voor 4500 MW uit gasgestookte centrales, waarvan Electrabel er 2000 MW uitbaat. Heel wat van deze centrales hebben te kampen met grote rentabiliteitsproblemen. In Europa zou niet minder dan 110GW (het equivalent van 110 grote nucleaire centrales) moeten sluiten tegen 2020. Europa, inclusief België, wordt namelijk geconfronteerd met een echte paradox in de evolutie van de elektriciteitsproductie : door de stijgende hernieuwbare capaciteit die voorrang krijgt op het net, draaien de gascentrales bijna niet meer. De vaste exploitatiekosten dalen echter niet. Deze gascentrales genereren onvoldoende inkomsten. Ze zijn nochtans noodzakelijk voor het evenwicht van het net omdat ze de sterk variërende (intermittente) productie van hernieuwbare productiemiddelen opvangen. Deze situatie en de vrije val van de marktprijzen voor elektriciteit leiden tot onvermijdelijke sluitingen van gascentrales door alle energieproducenten in Europa. Deze sluitingen hebben een aanzienlijk effect op de bevoorradingszekerheid van België en van de buurlanden.

Electrabel zal al haar STEG-centrales (SToom-En Gasturbine) uitbaten deze winter, met inbegrip van centrale Herdersbrug die vervolgens omgebouwd zal worden tot piekeenheid en de centrale Drogenbos waarvan de sluiting op 1 oktober 2016 aangekondigd werd indien er geen passend vergoedingsmechanisme ingevoerd wordt.

Het nucleair park

Sedert meer dan 40 jaar baat Electrabel op een verantwoordelijke manier een nucleair park uit van 7 reactoren, verdeeld over twee sites. Deze eenheden, eigendom van Electrabel, Groep ENGIE en EDF (voor meer dan 15%) vertegenwoordigen vandaag ongeveer 6000 MW of nog ongeveer 50% van de totale geproduceerde elektriciteit in België in 2014.

Deze centrales uitbaten in alle veiligheid is de eerste prioriteit voor Electrabel die jaarlijks meerdere honderden miljoenen euro investeert in het onderhoud van haar centrales. Elke tien jaar, tijdens de tienjaarlijkse revisie, wordt een herevaluatie van het veiligheidsniveau ten opzichte van de nieuwe

internationale standaarden uitgevoerd. Bovendien worden jaarlijks meer dan honderd interne en externe audits uitgevoerd met medewerking van nationale- en internationale onafhankelijke experts.

De nucleaire energieproductie is een belangrijke activiteit voor het land en vertegenwoordigt op de sites meer dan 2000 directe arbeidsplaatsen en gemiddeld ongeveer 1500 werkplaatsen bij onderaannemers. Daarenboven creëert deze activiteit 7000 indirecte arbeidsplaatsen verankerd in België.

Bijkomende flexibiliteit

Electrabel beschikt over de middelen om de flexibiliteit aan te beiden die nodig is voor de verwachte ontwikkeling van wind-en zonne-energie. Ze exploiteert de pompcentrale van Coe en heel flexibele gascentrales. (cfr supra). Daarenboven sluit ze steeds meer contracten af met haar industriële klanten voor het beheer van de energievraag. Om het hoofd te bieden aan de toekomstige uitdagingen van de energietransitie bereidt Electrabel zich voor om haar flexibele capaciteit te verhogen en analyseert de haalbaarheid van verschillende opties : de uitbreiding van centrale Coe (Coe 3 : 600 MW en 600 miljoen euro investeringen), de verhoging van het beheer van de vraag bij haar klanten, met inbegrip van de residentiële klanten, de ontwikkeling en het beheer van gedecentraliseerde stockagemiddelen en tenslotte een grotere modulatie van haar nucleair park.

De strategische reserve voor de winter 2015-2016

Electrabel neemt ook deel aan de strategische reserve georganiseerd door Elia voor deze winter. De centrale Twincor, gelegen in Luxemburg maar aangesloten op het netwerk van Elia, met een capaciteit van 376 MW werd weerhouden en zal, indien nodig, operationeel zijn binnen een tijdsbestek van 7 uur.